

Mut'a Nikahı Zîna ve Fuhşun Kılıflı Halidir

Soru: Mut'a nikâhı caiz midir? Bazıları İbni Abbas (radıyallahu anh)'ın buna cevaz verdiğini söylüyorlar. Bu konuda ne söylemeliyiz?

Cevap: Ehl-i sünnete göre Mut'a nikâhı kesinkes haram kılınmış bir ameliyedir. **Mut'a nikâhı**, hakkında varid olan nasların çelişkili olması sebebiyle, mevcut çelişkinin hükme de yansıtılmaya çalışıldığı bir meseledir. Aslında mesele bir takım usuli kaideler çerçevesinde hal edilecek olsa ortaya herhangi bir problem çıkmayacaktır. Mesela; bir mesele hususunda daha sonradan meydana gelen icmanın öncesinde geçen ihtilafı kaldıracığı[1] şeklindeki usul kaidesi konumuza menar yapılacak olsa, soruda yer alan **İbn Abbas** (Radıyallahu Anh)' in mut'a nikâhına cevaz verdiği şeklindeki cümlenin ilmi zaviden değersizliği gün yüzü gibi ortaya çıkar.

Cevaba gelecek olursak, muta nikâhı meselesi **İmam eş-Şafii**'nin de buyurduğu üzere İslam'da evvela haram olup daha sonra mübah kılındıktan sonra tekrardan haram kılınmış olan mesilsiz bir meseledir.[2] Öncelikle belirtmek gerekirse, dört mezhepten hiç birisi bu konu hakkında cevazdan bahsetmemektedir.[3] Ancak bu meselede bir takım sahabe kavillerine tutunduğunu söyleyen fakat fil hakika mensuh olan bir mübahla amel etmekte olan **Şia mezhebi** ve onun mensubları dandene yapmaktadırlar. Biz evvela mut'anın caiz olduğuna dair getirmiş oldukları delilleri takrir edip irdeleyelim.

Kur'an-ı Kerim'de "Artık onlardan hangisiyle faydalandıysanız, kesinlikle belirlenmiş bir şey olarak mehirlerini kendilerine verin.[4] Şeklindeki ayet-i kerimede "**istimta**" kelimesi kullanılmaktadır ki bu kelime kökü itibarıyla "**mut'a**" kelimesinden türemektedir. Dolayısıyla bu ayet mut'a'nın cevaziyetini göstermektedir.

İbn Abbas (Radıyallahu Anh) ve onun ashâbı diye tabir edebileceğimiz Ata, Tavus mut'anın caiz olduğu görüşünde idiler.

İbn Mes'ud (Radıyallahu Anh): "Biz Resulullah ile beraber savaşa çıkmıştık. Beraberimizde kadınlar(ımız) yoktu. Husyelerimizi burdursak olmaz mı diye sorunca bizi bundan nehyetti. Daha sonra bize belli bir müddete kadar bir elbise karşılığında kadınlarla nikah yapmamıza müsaade etti" buyurmaktadır. Daha sonra da İbn Mesud (Radıyallahu Anh) "Ey İman edenler! Allah'ın size helal kıldığı temiz şeyleri kendinize haram yapmayın ve haddi aşmayın"[5] ayet-i kerimesini okudu. [6]

Mut'a nikâhını caiz görenler bu ve benzeri rivayetlere tutunmakta ve aslında birer şüpheden ibaret olan bir takım kuruntularla kendilerini avutmaktadırlar. Şimdi, Mut'a nikâhının haram olduğunu savunan ve bu meselenin "mücmaun aleyh" olduğunu söyleyen ulemamızın ileri sürdüğü edille ve yukarıdaki şüphelere vermiş oldukları cevaplara bakalım:

Ayette geçen istimta' kelimesinden sonra gelen ecir verme emri icareye yani kadından belli bir müddet karşılığında muayyen bir ücretle faydalanmaya delalet etmez. Zira ayetin manası "Onlardan faydalanmak istediğinizde onlara ecirlerini (mehirlerini) veriniz" şeklindedir. Zira ayette takdim ve tehir vardır. Muhal farz bu ayetin davayı ispat ettiğini kabul etsek dahi bu hükmün daha sonradan neshedildiğini söylemek durumundayız.

İbn Abbas (Radıyallahu Anh) 'in mutaya caiz demesi ona aid olan ilk görüştür. **İmam Tirmizi** onun kendisine Efendimiz'in mut'a'yı yasakladığı haber verilince bu görüşünden döndüğünü rivayet eder.[7] Ve **İmam Beyhaki**'nin rivayetinde aynı İbn Abbas (Radıyallahu Anh) mut'a nikâhıyla ilgili "هي حرام كالميتة و الخنزير" Başka rivayette İbn Abbas'ın son kavli olarak "Allah'ım mut'a ve örf hakkındaki görüşlerimden dolayı sana tövbe ediyorum" dediği nakledilmektedir.[9] Şu rivayetlerin olmadığını farzetsek dahi Hz. Ömer döneminde vaki' olan icma İbn Abbas'ın kavliyle amel etmenin cevazını ortadan kaldırır. Çünkü **İmam Tahavi**'nin de[10] beyan ettiği üzere Resulullah' ın yasaklamasına rağmen Hz. Ömer dönemine kadar[11] mut'a nikâhı yapan sahabilerin bu yasağı duymadıkları muhtemeldir.

Mut'a meselesinde kavli bir şekilde nesih meydana gelmiştir. Şöyle ki; Resulullah Aleyhissalatü vesselam **Sebre el-Cüheni** (Radyallahu anh)' nin rivayetinde "Ey İnsanlar! Ben size kadınlarla mut'a yapmak hususunda izin vermiştim. Ve muhakkak Allah Teala bunu (mut'ayı) kıyamet gününe kadar haram kılmıştır. Öyleyse kimin yanında bunlardan birisi varsa artık ona yol versin. Onlara verdiklerinizden herhangi bir şeyi geri almayın" buyurmuştur.[12] Görüldüğü gibi bu rivayette mut'ayı Allah Azze ve Celle'nin kıyamet gününe kadar haram kıldığı açık bir şekilde tasrih edilmektedir.

Aynı şekilde **Hz. Ali**'den yapılan rivayette Efendimizin Hayber günü kadınlarla mut'a yapmaktan ve ehli olan eşeklerin etlerini yemekten men ettiği açıkça belirtilmektedir.[13]

İbn Mace'nin rivayetinde Hz. Ömer'in insanlara irad ettiği bir hutbesinde "Resulullah bize üç kez Mut'a yapmaya müsaade etti ve sonra bunu haram kıldı. Vallahi evli olup mut'a yapan birisini duyarsam taşla onu recmederim" dediği nakledilmektedir.[14]

Darekutni'nin rivayetinde Efendimiz "Talak, iddet ve miras mut'ayı yıkmıştır" buyurmuştur.[15]

Bütün bunlar bize mut'a nikâhının ilelebet haram kılınmış bir fiil olduğunu göstermektedir. Bu nikâhın haram kılınmasında mesnet olarak alınan Hz. Peygamberin sözleridir. Hz. Ömer'in yaptığı ise ahd-i Nebi' de haram kılınmış olan bir fiilin haramlılığını ilan etmekten başka bir şey değildir. Bütün bunlara bakarak son sözü söyleyebiliriz "Mut'a zina ve fuhuşun kılıflı halidir.

Vesselam...

[2] Bkz. İbn Hacer, Fethu'l-Bari IX/ 166

[3] Mevsuatu'l-Fukhiyye el-Kuveytiyye, 41/ 334 Vizaretu'l-Evkaf ve's-şuuni'l-İslamiyye, Kuveyt

[4] Kur'an, Nisa 24

[5] Kur'an, Maide 87

[6] Müslim, es-Sahih, Nikâh 11

[7] Tirmizi, Sünen, Nikâh 28

[8] El-Beyhaki, es-Sünenü'l-Kübra, VII/ 205 Haydarabad, Deken, 1353

[9] Bkz. Vehbi Süleyman Gavci, el-Kafi fi'l-Fıkhi'l-Hanefi, III/948 Müessesetu'r-Risale 2009 B.1

[10] Tahavi, Şerhu Meani'l-Asar, III/26

[11] Hz. Ömer " ما بال رجال ينكحون هذه المتعة بعد نهي رسول الله صلى الله عليه و سلم عنها " sözüyle bu nikâhın caiz olmadığını bildirmiştir. Bkz. İbn Hacer, Fethu'l-Bari XI/76 Mısır 1959

[12] Müslim, Sahih Nikâh 1406

[13] Müslim, Nikâh 29

[14] İbn Mace, Sünen, No: 1963

[15] Darekutni, Sünen, III/259